

המחלקה לניכויים ומילואות
ת"ד 1170 טלפון: 02-6559559
ירושלים, פקס: 02-6559498

כ"ז טבת תשס"ד
21 ינואר 2004

מספרנו: 2437904

שינויים נוספים במערך הניכויים לשנת 2004

1. השפעת השינויים בחקיקה על הטבות המס בגין גיל הפרישה

א. חוק גיל פרישה

ביום 8.1.2004 אושר חוק גיל פרישה, התשס"ד – 2004 (להלן – החוק). החוק מתבסס על המלצות ועדה ציבורית שמונתה ע"י שר העבודה והרווחה ושר האוצר כדי לבחון את סוגיית גיל הפרישה על היבטיה החברתיים והכלכליים. ההמלצות אושרו ע"י הממשלה. החוק כולל הסדר מקיף בנושא גיל הפרישה בישראל ואת תיקוני החקיקה המתחייבים לאור ההסדר. הועדה המליצה גם על השוואת גיל הפרישה לגברים ונשים (המלצה שלא נכללה בחוק).

על פי החוק יועלה גיל הפרישה בצורה מדורגת ובקצב של ארבעה חודשים מדי שנה, ולשם כך נקבעו בתוספות לחוק קבוצות גיל בהתאם לחודש הלידה.

גיל הפרישה הוגדר בסעיף 3 לחוק כגיל שמזכה אדם שהגיע אליו לפרוש מעבודתו מחמת גילו ולקבל, בהתקיים התנאים הקבועים לכך על פי דין או הסכם, גמלה בשל פרישתו מעבודתו כאמור, והוא 67 לגבר, ובכפוף להוראות פרק ד' לחוק, גיל 62 לאישה.

גיל פרישת חובה הוגדר בסעיף 4 לחוק כגיל שמחייב עובד שהגיע אליו לפרוש מעבודתו מחמת גילו והוא גיל 67 לגבר ואישה.

גיל פרישה מוקדמת הוגדר בסעיף 5 כגיל שמזכה אדם שהגיע אליו לקבל גמלה, בהתקיים התנאים הקבועים לכך, על פי דין או הסכם בשל פרישתו מעבודתו מחמת גילו אף בטרם הגיעו לגיל הפרישה, והוא גיל 60 לגבר ולאישה.

בחוק נקבעו הוראות המעבר הבאות:

גיל הפרישה – על אף האמור בסעיף 3 לחוק נקבע בסעיף 6 לחוק:

(1) לגבי גבר שנולד עד חודש אפריל 1942, יהיה גיל הפרישה – הגיל הקבוע לגביו, בהתאם לחודש לידתו, בחלק א' בתוספת (ראה לוח תוספת א').

(2) לגבי אישה שנולדה עד חודש אפריל 1947, יהיה גיל הפרישה – הגיל הקבוע לגביה, בהתאם לחודש לידתה בחלק ב' בתוספת (ראה לוח תוספת ב').

(3) לגבי אישה שנולדה בחודש ינואר 1950 ואילך יהיה גיל הפרישה, בכפוף להוראות פרק ד' – הגיל הקבוע לגביה, בהתאם לחודש לידתה, בחלק ב' בתוספת. הוראות פרק ד' עוסקות בהחלטות ועדה ציבורית שתוקם בעתיד.

גיל פרישת החובה – על אף האמור בסעיף 4 לחוק, לגבי עובד או עובדת שנולדו עד חודש אפריל 1942 יהיה גיל פרישת חובה – הגיל הקבוע לגביהם, בהתאם לחודש לידתם, בחלק א' בתוספת.

גיל הפרישה המוקדמת – על אף האמור בסעיף 5, לגבי אישה שנולדה עד חודש אפריל 1955, יהיה גיל הפרישה המוקדמת – הגיל הקבוע לגביה, בהתאם לחודש לידתה, בחלק ג' בתוספת.

גיל פרישה שנקבע בהסכם שנכרת לפני יום התחילה – על אף ההוראות ביחס לגיל הפרישה והוראות המעבר, אישה שנקבע לגביה בהסכם שנכרת לפני יום תחילתו של חוק זה, גיל פרישה הגבוה מגיל הפרישה הקבוע לגביה לפי הוראות חוק זה, יהיה גיל הפרישה לגביה, לעניין זכאותה לפרוש מעבודתה ולקבל גמלה ממעבידה, ולעניין זה בלבד – הגיל שנקבע בהסכם כאמור.

במקביל וכחלק מחוק גיל פרישה נעשו התיקונים הבאים בפקודת מס הכנסה:

1. בסעיף 1 לפקודה נוספה הגדרת גיל פרישה:
"גיל פרישה" – כמשמעותו בחוק גיל פרישה.

2. בסעיף 9(א16) (א) (משיכת תשלומי מעביד מקרן השתלמות), ובסעיף 9(ב16) (א) (משיכה מקרן השתלמות לעצמאים) הוחלפו הגילים 65 לגבר ו- 60 לאישה ונקבע במקומם גיל פרישה*

---

* גיל פרישה על פי הוראות המעבר לחוק גיל פרישה הוא הגיל המפורט בתוספות כאמור לעיל.

3. בסעיף 9(א18) (ריבית ורווחים מקופת גמל לתגמולים בגיל פרישה) נמחקה הגדרת "גיל פרישה" שבסעיף ובכל מקום שנאמר גיל פרישה שונה לגיל זכאות. כמו כן נוספה פסקה (א1) בה מפורט גיל הזכאות הקבוע ליחיד לעניין הפטור מריבית ורווחים ולוח הקובע את מועד הגעת הגבר או האישה לגיל הזכאות על פי חודש לידתם. (ראה לוח גיל הזכאות).
4. בסעיף 9א(א) תוקנה הגדרת גיל הפרישה ובמקום 55 שנים באישה ו-60 שנה בגבר נקבע גיל פרישה כהגדרתו בסעיף 1 לפקודה*.
- משמעות התיקון היא כי מי שלא הגיע לגיל פרישה אינו זכאי לפטור ממס הקבוע בחוק (הקיצבה המוכרת או 35% מהקיצבה המזכה) גם אם קיבל פטור זה בעבר. פטור זה בוטל גם לכוחות הביטחון.
5. אחרי סעיף 9א(ב) נוסף סעיף קטן (ב1) לפיו הקיצבה המוכרת שמקבל יחיד שמלאו לו 60 שנה והוא אינו זכאי להטבה לפי סעיף 9א(ב) פטורה ממס.
6. בסעיף 9ד(ג) תוקנה הגדרת יחיד זכאי ובמקום הגילים המפורטים (65 שנה לגבר ו- 60 שנה לאישה) יבוא גיל פרישה*.
7. סעיפים 125ד(ג)1 ו- 125ד(ג)2, על פיהם ניתן פטור ממס בשל ריבית לבני 65, תוקנו והפטור יינתן למי שהגיעו הוא או בן זוגו לגיל פרישת חובה כמשמעותו בחוק גיל פרישה, שהוא 67 לגבר ולאישה. על פי הוראות המעבר יהיה גיל פרישת החובה הגיל הקבוע לפי חודש הלידה בתוספת א.
8. סעיף 125 תוקן והפטור עפ"י הסעיף יינתן למי שהגיעו לגיל פרישה.

תחילתו של חוק זה ביום 1.4.2004

---

* גיל פרישה על פי הוראות המעבר לחוק גיל פרישה הוא הגיל המפורט בתוספות כאמור לעיל.

גיל הזכאות ליחיד בהתאם לחודש לידתו בשנים

<u>אשה</u>	<u>גבר</u>	<u>חודש הלידה</u>
60	60	עד דצמבר 1944
60 ו-8 חודשים	60 ו-8 חודשים	ינואר עד אפריל 1945
61	61	מאי עד דצמבר 1945
61 ו-4 חודשים	61 ו-4 חודשים	ינואר עד אוגוסט 1946
61 ו-8 חודשים	61 ו-8 חודשים	ספטמבר 1946 עד אפריל 1947
62	62	מאי עד דצמבר 1947
62 ו-4 חודשים	62 ו-4 חודשים	ינואר עד אוגוסט 1948
62 ו-8 חודשים	62 ו-8 חודשים	ספטמבר 1948 עד אפריל 1949
63	63	מאי עד דצמבר 1949
63 ו-4 חודשים	63 ו-4 חודשים	ינואר עד אוגוסט 1950
63 ו-8 חודשים	63 ו-8 חודשים	ספטמבר 1950 עד אפריל 1951
64	64	מאי 1951 עד דצמבר 1951
	64 ו-4 חודשים	ינואר עד אוגוסט 1952
	64 ו-8 חודשים	ספטמבר 1952 עד אפריל 1953
	65	מאי עד דצמבר 1953
	65 ו-4 חודשים	ינואר עד אוגוסט 1954
	65 ו-8 חודשים	ספטמבר 1954 עד אפריל 1955
	66	מאי עד דצמבר 1955
	66 ו-4 חודשים	ינואר עד אוגוסט 1956
	66 ו-8 חודשים	ספטמבר 1956 עד אפריל 1957
	67	מאי 1957 ואילך

תוספת לחוק גיל פרישה

חלק א'

גיל הפרישה לגבי גבר שנולד עד חודש אפריל 1942 גיל פרישת חובה לגבי גבר ואישה שנולדו עד חודש אפריל 1942

<u>גיל (בשנים)</u>	<u>חודש הלידה</u>
65	עד מרס 1939
65 ו-4 חודשים	אפריל עד אוגוסט 1939
65 ו-8 חודשים	ספטמבר 1939 עד אפריל 1940
66	מאי עד דצמבר 1940
66 ו-4 חודשים	ינואר עד אוגוסט 1941
66 ו-8 חודשים	ספטמבר 1941 עד אפריל 1942

חלק ב'

גיל הפרישה לגבי אישה שנולדה עד חודש אפריל 1951

<u>גיל (בשנים)</u>	<u>חודש הלידה</u>
60	עד מרס 1944
60 ו-4 חודשים	אפריל עד אוגוסט 1944
60 ו-8 חודשים	ספטמבר 1944 עד אפריל 1945
61	מאי עד דצמבר 1945
61 ו-4 חודשים	ינואר עד אוגוסט 1946
61 ו-8 חודשים	ספטמבר 1946 עד אפריל 1947
62	מאי 1947 עד דצמבר 1949
62 ו-4 חודשים	ינואר עד אוגוסט 1950
62 ו-8 חודשים	ספטמבר 1950 עד אפריל 1951
63	מאי עד דצמבר 1951
63 ו-4 חודשים	ינואר עד אוגוסט 1952
63 ו-8 חודשים	ספטמבר 1952 עד אפריל 1953
64	מאי 1953 ואילך

חלק ג'

גיל הפרישה המוקדמת לגבי אישה שנולדה עד חודש אפריל 1955

<u>גיל (בשנים)</u>	<u>חודש הלידה</u>
56 ו- 8 חודשים	עד אפריל 1947
57	מאי 1947 עד דצמבר 1949
57 ו- 4 חודשים	ינואר עד אוגוסט 1950
57 ו- 8 חודשים	ספטמבר 1950 עד אפריל 1951
58	מאי עד דצמבר 1951
58 ו- 4 חודשים	ינואר עד אוגוסט 1952
58 ו- 8 חודשים	ספטמבר 1952 עד אפריל 1953
59	מאי עד דצמבר 1953
59 ו- 4 חודשים	ינואר עד אוגוסט 1954
59 ו- 8 חודשים	ספטמבר 1954 עד אפריל 1955

ב. תיקון 135

חוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה), התשס"ד – 2004, כולל תיקונים בפקודת מס הכנסה (תיקון 135). להלן השינויים שנעשו:

1. בהגדרת "גיל פרישה" בסעיף 9א(א) נמחקה הפסקה לפיה יראו אדם כאילו הגיע לגיל פרישה אף אם עבד 25 שנים באשה ו- 30 שנה בגבר מהשנה הראשונה בעדה משולמת הקצבה או שהוא זכאי על פי דין לקיצבה, ובתנאי שאין להם הכנסה לפי (1)2 או (2)2.

הגדרת "כוחות הביטחון" נמחקה.

2. סעיף 9א(ב) מעניק פטור חלקי לקיצבה שמקבל אדם שהגיע לגיל פרישה. הפטור בשיעור 35% עד לתקרה שנקבעה ניתן גם למי שנמנה עם כוחות הביטחון גם אם לא רואים אותו כמי שהגיע לגיל פרישה משום שיש לו הכנסה לפי סעיף (1)2 או (2)2 בשנת המס בה פרש ובשנה שאחריה. פטור זה בוטל.

3. סעיף 9א(ה) שעניינו פטור לקיצבה שהוונה תוקן. במסגרת התיקון הותאם בסעיף לסעיף 9א(ב) בנוסחו החדש כמפורט בסעיף 2 לעיל.

כמו כן, נעשה תיקון מבהיר לסעיף, במסגרתו הוסף (במקום הסיפא) סעיף 9א(ה)2 על פיו אם ניתן פטור ממס לחלק מקיצבה שהוון, יופחת מסכום הקצבה החודשית הפטורה לפי סעיף קטן (ב) בשנות המס שבשלהן הוון אותו חלק מהקצבה, סכום השווה לקצבה החודשית הפטורה שהוונה כשהיא מתואמת מיום ההיוון ועד לשנת המס בה משולמת הקיצבה השוטפת.

4. לאור ביטול הפטור ל"פנסיה מוקדמת" (בעיקר לכוחות הביטחון) כמפורט לעיל, נקבעו הוראות מעבר לגבי מי שהיוון חלק מהקיצבה.

5. להלן הוראות המעבר לתיקונים בסעיף 9א:

א. הגדרות
"חוק הגמלאות" – אחד מאלה, לפי העניין:
(1) חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל – 1970;

(2) חוק שירות הקבע בצבא ההגנה לישראל (גמלאות) [נוסח משולב], התשמ"ה – 1985;

"חייל" – מי שמשרת בצבא הגנה לישראל על פי התחייבות לשירות קבע;

"לוחם" – חייל, עובד שירותי הביטחון או שוטר שמתקיימים בו שני אלה:

(1) הוא השלים חמש שנות שירות ולעניין חייל – חמש שנות שירות קבע, וקיבל בתקופה האמורה תוספת פעילות רמה א' או תוספת גבוהה יותר, כהגדרתן על פי הדין החל לגביו;

(2) ביום 15 בספטמבר 2003 היה חייל, שוטר או עובד שירותי הביטחון, לפי העניין;

"לוחם שפרש מחמת נכות" – חייל, עובד שירותי הבטחון או שוטר שמתקיימים בו שני אלה:

(1) ביום 15 בספטמבר 2003 היה חייל, שוטר או עובד שירותי הבטחון, לפי העניין;

(2) הוא פרש מחמת נכות שארעה במהלך ועקב שירותו בתפקיד, שזיכה אותו בתוספת פעילות רמה א' או תוספת גבוהה יותר, כהגדרתן על פי הדין החל לגביו;

"עובד שירותי הביטחון" – עובד שירות הביטחון הכללי או המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים;

"פורש זכאי" – מי שהיה חייל, עובד שירותי הביטחון, שוטר או לוחם, שפרש לפני גיל פרישה, ושמתיימרים בו כל אלה:

(1) הוא פרש על פי חוק הגמלאות;

(2) הוא היוון לפי חוק הגמלאות את הקיצבה המגיעה לו לפי החוק האמור בשנת המס שבה פרש או בשנת המס שלאחריה;

"פורש מחמת נכות" –

לגבי חייל – פורש על פי סעיפים 10(א)(2) ו-10(א)(3) לחוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמלאות) [נוסח משולב], התשמ"ה – 1985;

לגבי שוטר – מי שקיצבתו מחושבת על פי סעיף 78(ב) לחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל – 1970;

לגבי עובד שירות הביטחון – מי שקיצבתו מחושבת על פי סעיף 63 לחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב] התש"ל – 1970;

"שוטר" – לרבות שוטר במשמר הגבול שבמשטרת ישראל וכן סוהר בשירות בתי הסוהר.

ב. סעיף 9א(א) ו- (ב) לפקודה, כנוסחו לאחר התיקון יחול על קיצבה המשתלמת לתקופה שתחילתה ביום התחילה ואילך.

ג. הוראות סעיף 9א(ה) לפקודה, כנוסחו ערב תחילתו של חוק זה, ימשיכו לחול על מי שפרש עד יום 31 בדצמבר 2003 והיוון את הקיצבה כאמור באותו סעיף עד למועד האמור, והכל לגבי סכום ששולם לו עקב היוון הקיצבה לא יאוחר מ- 60 ימים מיום התחילה.

ד. על אף הוראות סעיף 9א(ה)(1) לפקודה, כנוסחו לאחר התיקון פורש זכאי המפורט בפיסקה מהפיסקאות שלהלן, שהיוון

קצבה, יהיה זכאי לפטור ממס לגבי הסכום המתקבל עקב ההיוון, ובלבד שסכום זה לא יעלה על הסכום שהיה מתקבל מהיוון הקיצבה המוכרת, או מהיוון של שיעור מהקיצבה המזכה כמפורט באותה פסקה, לפי הנמוך מביניהם:

(1) פורש זכאי שהיה חייל או עובד שירותי הביטחון ונולד עד יום 31 בדצמבר 1964 או פורש זכאי שהיה שוטר ונולד עד יום 31 בדצמבר 1956 – 35% מהקיצבה המזכה;

(2) פורש זכאי שהיה חייל או עובד שירותי הביטחון ונולד בתקופה שמיום 1 בינואר 1965 עד יום 31 בדצמבר 1966, פורש זכאי שהיה שוטר ונולד בתקופה שמיום 1 בינואר 1957 עד יום 31 בדצמבר 1958, פורש זכאי שהיה לוחם או פורש שהיה לוחם שפרש מחמת נכות – 30% מהקיצבה המזכה;

(3) פורש זכאי שהיה חייל או עובד שירותי הביטחון ונולד בתקופה שמיום 1 בינואר 1967 עד יום 31 בדצמבר 1970, או פורש זכאי שהיה שוטר ונולד בתקופה שמיום 1 בינואר 1959 עד יום 31 בדצמבר 1962 – 25% מהקיצבה המזכה;

(4) פורש זכאי שהיה חייל או עובד שירותי הביטחון ונולד בתקופה שמיום 1 בינואר 1971 עד יום 31 בדצמבר 1974 או פורש זכאי שהיה שוטר ונולד בתקופה שמיום 1 בינואר 1963 עד יום 31 בדצמבר 1966 – 14% מהקיצבה המזכה.

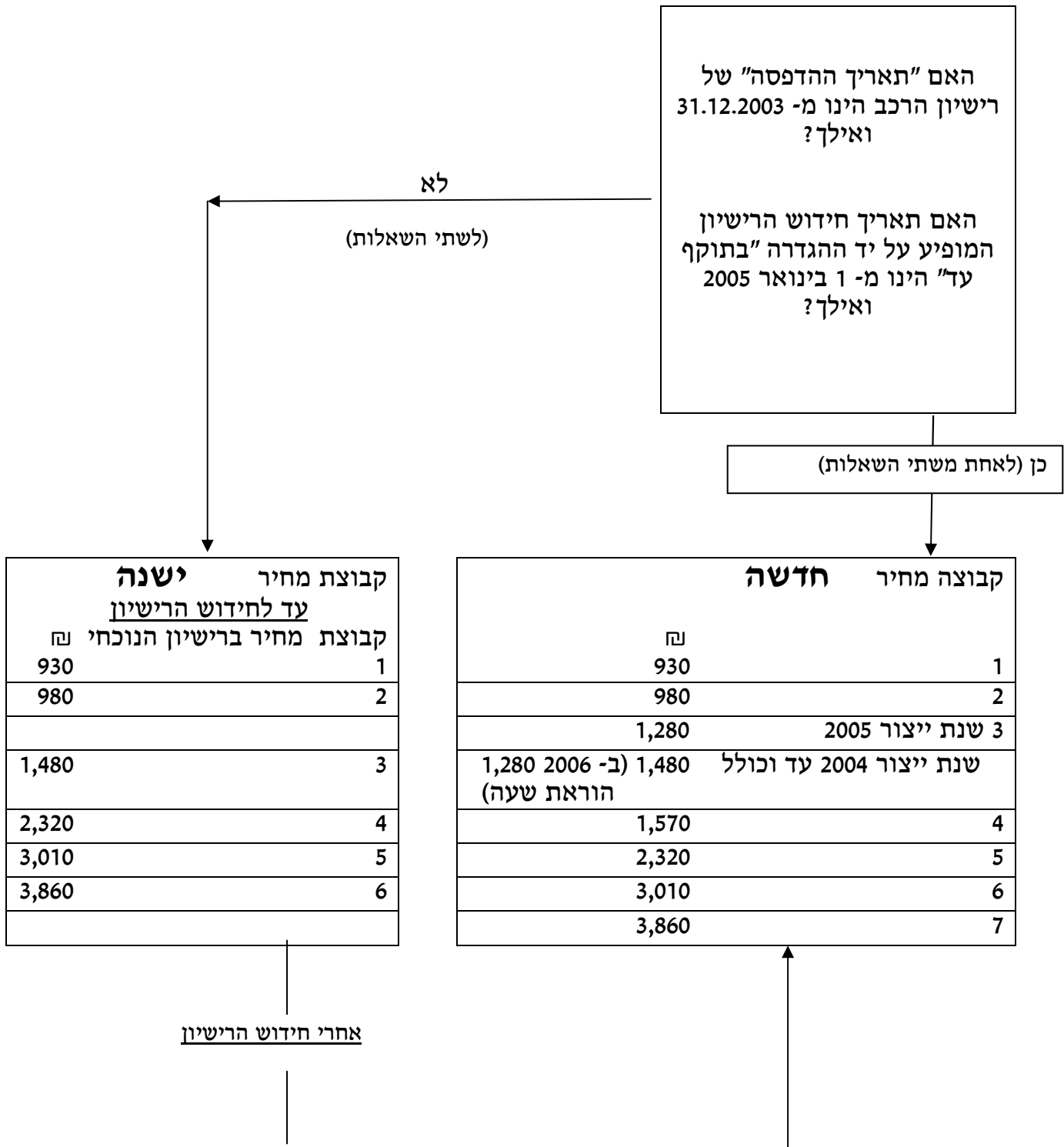
ה. לעניין סעיף 9א(ה) לפקודה, כנוסחו לאחר התיקון, יראו את הסכום הפטור ממס לפי הוראות סעיף 9א(ה) כקיצבה החודשית הפטורה.

ג. השינויים בשנת 2004

1. השינויים לשנת 2004 רוכזו בלוח המופיע במסמך נפרד שמספרו 2436204.

2. על אף הודעתנו בדבר הארכת תוקף האישורים על תיאומי המס, אין להמשיך לתת פטור למי שעדיין לא הגיע לגיל פרישה כמפורט בלוח המצורף.

לאור שאלות רבות שעלו מוצגים השינויים בשווי הרכב בצורת תרשים זרימה:

3. הנחות מס על פי ישוב המגורים

בשנת 2004 זכאים להנחות במס תושבי הישובים המפורטים בסעיף 11 לפקודה, תושבי הישובים המנויים בתוספת לפקודה (סעיף 11), וחיילים שהגדרתם בסעיף 11.

רשימת הישובים המזכים, שיעורי הזיכוי והתקנות יצורפו ללוח הניכויים לינואר 2004.

בכבוד רב

רחל קליין
מנהלת מחלקת הניכויים

העתק: גב' טל ירון אלדר, עו"ד, נציבת מס הכנסה
מר חיים דוקלר, המשנה לנציבת מס הכנסה
פקידי שומה ורכזי חוליית